

INFORMAȚIE

*privind rezultatele obținute în anul 2012 întru implementarea activităților
din Planul Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului*

	Obiective	Acțiuni	Perioada de executare	Responsabili	Indicatori de progres	Nivelul de realizare
3.	Asigurarea libertății de întruniri pașnice	3)Organizarea de mese rotunde cu participarea reprezentanților societății civile, organelor de poliție și altor autorități publice în vederea familiarizării acestora cu legislația privind întrunirile	permanent	MJ, CpDOM	Numărul de mese rotunde organizate, numărul de participanți	Autoritatea responsabilă nu a solicitat concursul Centrului pentru Drepturile Omului pentru participarea la organizarea cărorva activități.
8.	Implementarea prevederilor Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale	1)Amendarea legislației prin prisma hotărârilor CEDO în cauze privind Republica Moldova	permanent	MJ, PG, CSM, CpDOM	Cadru normativ amendat (după caz)	Realizat În cadrul instituției a fost desemnată o persoană responsabilă pentru studierea jurisprudenței CEDO și înaintarea propunerilor de modificare a legislației. Totodată, ținând cont de atribuțiile avocatului parlamentar de a contribui la perfecționarea legislației, în perioada de referință au fost înaintate 6 sesizări la Curtea Constituțională, 10 propuneri de modificare a legilor și hotărârilor de guvern
9.	Eficientizarea sistemului de justiție	3)Monitorizarea aplicării legislației în	permanent	PG, MAI, MMPSF,	Rapoarte de monitorizare întocmite. Practici modificate în	Autoritatea responsabilă nu a solicitat concursul Centrului

	pentru minori	cauzele cu participarea minorilor și elaborarea recomandărilor pe marginea încălcărilor depistate		CpDOM	funcție de recomandări	pentru Drepturile Omului pentru participarea la realizarea acestei activități.
		4)Organizarea activităților de instruire continuă a actorilor implicați în procesul penal cu participarea minorilor (judecător, procuror, avocat, consilier de probațiune, ofițer de urmărire penală, pedagogi etc.) prin desfășurarea unor seminare mixte cu accent pe standardele și procedurile justiției pentru minori, abilitățile și cunoștințele specifice pentru lucru cu minorii		INJ, PG, MAI,MJ, SV, CCCEC, CSM, UA, ME, CpDOM	Numărul de seminare de instruire realizate. Numărul de persoane instruite, cu dezagregarea datelor pe funcțiile deținute	Autoritatea responsabilă nu a solicitat concursul Centrului pentru Drepturile Omului pentru participarea la realizarea acestei activități.
15.	Consolidarea capacității CpDOM	2)Modificarea legislației care să asigure corespunderea CpDOM statutului instituțiilor naționale pentru promovarea și protejarea drepturilor omului	Anul 2011	MJ, CpDOM	Proiectul de lege elaborat	Realizat parțial Prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 509 din 25 noiembrie 2011 a fost creat grupul de lucru, în care au fost incluși reprezentanți ai Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Centrului pentru Drepturile Omului, reprezentanți ai

						<p>asociațiilor obștești și ale misiunilor diplomatice în Republica Moldova (PNUD, UNICEF, Delegația Uniunii Europene etc). Sarcina grupului de lucru este de a studia legislația națională și internațională pertinentă, de a analiza recomandările structurilor internaționale și propunerile experților internaționali, inițierea amendamentelor la Legea cu privire la avocații parlamentari, Legea privind controlul civil asupra respectării drepturilor omului în instituțiile care asigură detenția persoanelor, Regulamentul Centrului pentru Drepturile Omului, a structurii, a statutului de funcții și a modului de finanțare a acestuia și la alte acte conexe în materie. Principalele aspect, abordate de grupul de lucru la nivel conceptual, țin de modul de numire în funcție a ombudsmanului, numărul avocaților parlamentari, durata mandatului, concretizarea formulei Mecanismului național de prevenire a torturii, procedura de aprobare a mijloacelor financiare.</p>
		3)Analiza modului de finanțare a CpDOM în	Anul 2011	CpDOM, Min.Fin	Propuneri de îmbunătățire a mecanismului de finanțare	Realizat

		vederea asigurării funcționării MNPT deși elaborarea propunerilor de perfecționare a acestuia.			prezentate	Cu sprijinul PNUD Moldova au fost elaborate: -Raport de analiză și evaluare instituțională a Centrului pentru Drepturile Omului din Moldova -Programul de dezvoltare strategică 2013-2017, care conține informații privind necesitățile de finanțare
29.	Consolidarea MNPT	4)Sporirea transparenței în activitatea MNPT	Permanent	CpDOM	Rapoarte și recomandări elaborate după fiecare vizită efectuată; plasarea acestora pe pagina web	Realizat În urma celor 234 vizite preventive și de monitorizare în cadrul MNPT realizate în anul 2012 au fost elaborate: -33 de avize cu recomandări (art. 27 din Legea cu privire la avocații parlamentari); -3 propuneri și obiecții de ordin general privind asigurarea drepturilor omului și la îmbunătățirea activității aparatului administrativ (art. 20 lit.b din Legea cu privire la avocații parlamentari); -13 demersuri privind intentarea proceselor penale sau disciplinare (art. 28 alin.1. lit.b) din Legea cu privire la avocații parlamentari). În rezultat – 3 cauze penale pornite și 1 procedură disciplinară; -2 propuneri de modificare a legislației – art. 95 din Codul

						penal (proiect adoptat în Parlament); art. 490 din Codul de procedură penală -44 de rapoarte asupra vizitelor, plasate pe pagina web a CpDOM
		5)Desfășurarea campaniilor de informare a lucrătorilor instituțiilor în a căror custodie se află persoane private de libertate	Permanent	CpDOM, MJ, MAI, MA, MS, MMPSF, ME, CCCEC	Numărul campaniilor de informare desfășurate; Numărul persoanelor informate și instituțiile în care acestea activează	<p>Realizat</p> <p>2 mese rotunde (Comrat și Bălți), organizate cu prilejul Zilei Internaționale pentru susținerea victimelor torturii, la care au participat reprezentanți ai comisariatelor de poliție din raioanele de nord și de sud ale țării, ai instituțiilor penitenciare, ai organelor procuraturii și administrației publice locale.</p> <p>Avocații parlamentari și funcționarii CpDOM au participat, la solicitare, la instruirea unor grupuri profesionale:</p> <p>-Instruire pentru efectivul Departamentului Instituțiilor Penitenciare ”Accesul la informație a deținuților – drept fundamental”. (5 septembrie 2012);</p> <p>-Instruire pentru efectivul Departamentului Instituțiilor Penitenciare ”Raporturile între administrație și deținuți și resocializarea prin prisma respectării art. 24 din</p>

						<p>Constituție și art. 3 CEDO” (19 septembrie 2012);</p> <p>-Instruire pentru funcționarii Biroului Migrație și azil al MAI ” Consolidarea rolului funcționarilor BMA în respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului” (6 octombrie 2012);</p> <p>-Instruirea judecătorilor la tema ”Mecanisme naționale și internaționale de monitorizare privind respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, cu tulburări mentale” (26 martie 2012, Institutul Național al Justiției);</p> <p>-Instruire pentru parajuriștii care activează în domeniul drepturilor omului ”Interacțiunea între parajuriști și avocații parlamentari” (18 și 19 iulie 2012);</p> <p>-Instruiri pentru membrii Consiliului Consultativ privind tehnicile de monitorizare a locurilor de detenție.</p> <p>-Din luna iulie 2012 pe site-ul CpDOM au fost plasate comunicate de presă pe marginea vizitelor efectuate în cadru MNPT.</p>
32.	Sporirea gradului de sensibilizare publică privind fenomenul	1)Desfășurarea unor campanii naționale de informare a populației	permanent	CpDOM	Numărul conferințelor de presă, al emisiunilor radio și TV, al articolelor din presa scrisă,	Realizat Conferința internațională

	torturii și alte rele tratamente	sub genericul ”Toleranța zero”			volumul publicațiilor, inclusiv pe paginile web; categoriile de beneficiari.	<p>științifico-practică cu prilejul împlinirii a 5 ani de la instituirea Mecanismului național de prevenire a torturii în Republica Moldova (25 iulie 2012). Conferința a întrunit oficiali de rang înalt ai structurilor specializate ale ONU (Comitetul ONU împotriva torturii, Subcomitetul ONU împotriva torturii, Comitetul European pentru prevenirea torturii), funcționari ai MNPT din oficiile ombudsmanilor din Slovenia, Polonia, Armenia, Georgia, Azerbaidjan, reprezentanți ai mediului academic din țară, ai instituțiilor de drept și administrației publice centrale, ai ONG-urilor care activează în domeniul drepturilor omului, în total aproximativ 70 de participanți.</p> <p>În contextul pregătirii Conferinței internaționale din 25 iulie „5 ani de funcționare a MNPT”, a fost organizată o mini-campanie de presă, menită să atragă atenția publicului asupra evenimentului și problematicii prevenirii și combaterii torturii. În acest scop a fost stabilit un parteneriat media cu</p>
--	----------------------------------	--------------------------------	--	--	--	---

					<p>3 televiziuni centrale: Moldova 1, Publika TV și Tv N4, dintre care 2 - cu acoperire națională, inclusiv postul public de radio - Radio-Moldova, care au difuzat informații la temă cu o săptămână în ajun și respectiv în ziua producerii evenimentului.</p> <p>E de remarcat difuzarea la TV Moldova 1 a unei emisiuni de top „Moldova în direct” la tema „5 ani de funcționare MNPT”, implicit cu participarea directorului CpDOM Anatolie Munteanu.</p> <p>În mini-campania de presă au fost cuprinse de asemenea agenția de presă „Moldpres” și postul de radio „Europa Liberă”, care au plasat pe 24 iulie interviuri cu directorul CpDOM Anatolie Munteanu privind funcționarea MNPT în Moldova.</p> <p>Lucrările conferinței au fost oglindite în peste 15 instituții media din țară, inclusiv difuzarea on-line la Curaj.tv. De asemenea, în contextul conferinței, timp de o lună, gratis, au fost difuzate spoturi sociale antitortură la 3 televiziuni centrale (Moldova</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>1, Publika TV și TV N4) și 4 televiziuni regionale (GRTV , ATV, Eny-ai TV, Pervii narodnii (Găgăuz Yeri)..</p> <p>În ajunul conferinței, CpDOM în comun cu Centrul de Investigații Jurnalistice a organizat un Club de presă la tema: „Ce s-a întâmplat în instituțiile statului în ultimii 5 ani de la instituirea MNPT în Moldova”, eveniment la care au participat 14 jurnaliști.</p> <p>Problematika prevenirii torturii, relelor tratamente, dar și a comportamentului deviant al tinerilor a fost luată în discuție în cadrul lecției publice „Spune Nu Torturii!”, prezentate de avocatul parlamentar Anatolie Munteanu în cadrul Decadei pentru drepturile omului la liceul din satul Bährinești, raionul Florești. Aceeași temă a fost dezbătută și la ora de educație civică de la Liceul „Mihail Berezovschi” din capitală, precum și la lucrările conferinței studențești organizate la Universitatea „Ion Creangă” din capitală.</p> <p>Pe data de 19 decembrie, a avut loc prezentarea studiului preliminar „Tortura și relele</p>
--	--	--	--	--	---

						tratamente față de copii/minori în contextul justiției juvenile”, realizat de Centrul pentru Drepturile Omului în colaborare cu Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii „Memoria” și UNICEF.
57.	Asigurarea respectării drepturilor persoanelor cu deficiențe mintale în instituții psihiatrice	3)Prevenirea încălcării drepturilor persoanelor cu deficiențe mintale		CpDOM, MS, MMPSF	Număr de vizite inopinate în instituțiile psihiatrie. Număr de rapoarte elaborate și publicate	Realizat -9 vizite efectuate în spitalele de psihiatrie -8 vizite în internatele psihoneurologice La moment se definește un studiu amplu privind respectarea drepturilor omului în instituțiile de sănătate mintală
62.	Reforma sistemului de protecție socială a persoanelor cu dizabilități	Organizarea conferinței internaționale la tema ”Colaborarea eficientă între societatea civilă și autoritățile administrației publice locale în vederea soluționării problemelor de reabilitare socială a persoanelor cu dizabilități”	2012	CpDOM, MMPSF, autoritățile administrației publice locale	Conferință organizată	Realizat Ținând cont de faptul, că Centrul pentru Drepturile Omului a beneficiat de sprijinul programului Comun al Consiliului Europei și Uniunii Europene ”Susținerea democrației în Moldova”, la 20-21 septembrie 2011 a organizat o Conferință internațională cu genericul Includerea socială a persoanelor cu dizabilități”, consacrată unui an de la ratificarea de către Republica Moldova a Convenției privind drepturile persoanelor cu

						dizabilități. Din lipsa resurselor financiare a fost imposibilă și inoportună organizarea încă a unei conferințe de nivel internațional în anul 2012
72.	Informarea și creșterea conștientizării publice în domeniul prevenirii și combaterii discriminării în scopul cultivării spiritului de toleranță, bunăvoință și respect reciproc	1)Derularea unor campanii naționale de promovare a nediscriminării, inclusiv editarea de publicații, organizarea de emisiuni tematice interactive TV și radio	Permanent	BRI, CpDOM	Numărul acțiunilor de informare derulate	<p>Realizat</p> <p>Două Ateliere de creație la tema „Toleranța – imperativ social al timpului” organizate la Liceul „Mihail Kogălniceanu”, cu participarea a 25 de liceeni și la Centrul de protecție socială „Prometeu” din orașul Strășeni.</p> <p>Masă rotundă organizată de CpDOM pe 27 noiembrie 2012, la tema reducerii violenței domestice și combaterea discriminării femeilor.</p> <p>Editată broșura ”Principiul egalității și non-discriminării”.</p> <p>Înregistrate 30 de apariții în presa scrisă, portaluri, radio și televiziuni la tema combaterii discriminării și promovarea toleranței pe marginea evenimentelor organizate de CpDOM, informațiilor difuzate la temă sau participări avocaților parlamentari, angajaților CpDOM la</p>

						emisiuni.
		3)Realizarea unui studiu privind manifestările de discriminare, evaluarea practicilor de examinare a acestor cazuri	Anul 2011-2012	CpDOM; MJ	Studiu realizat și, după caz. Propuneri prezentate privind amendarea legislației	Nerealizat În legătură cu adoptarea Legii cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012, intrată în vigoare la 1 ianuarie 2013CpDOM a propus modificarea perioadei de executare: 2013-2014, iar în calitate de prima instituție responsabilă să fie desemnat Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității (ultima propunere nu a fost acceptată)
75.	Promovarea drepturilor minorităților naționale	1)Organizarea de mese rotunde, conferințe, dezbateri și alte activități pentru promovarea standardelor internaționale privind drepturile minorităților naționale, prevenirea discriminării după criterii de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă.	permanent	BRI, CpDOM, Autoritățile administrației publice locale	Numărul de activități realizate, categoriile și numărul beneficiarilor	Autoritatea responsabilă nu a solicitat concursul Centrului pentru Drepturile Omului pentru realizarea acestei activități
		5)Evaluarea situației și a politicilor educaționale, culturale, patrimoniale la capitolul facilitarea integrării și dezvoltării minorităților	2011-2012	Comisia parlamentară drepturile omului și relații interetnice CpDOM	Raport de evaluare dezbătut public în cadrul comisiei parlamentare și în cadrul comisiei interministeriale	Autoritatea responsabilă pentru realizarea acestei activități nu a solicitat concursul centrului pentru Drepturile Omului. CpDOM a efectuat o Analiză a

		lingvistice în contextul implementării Cartei Europene a Limbilor Regionale sau Minoritare				funcționării limbilor minorităților naționale pe eritoriul republicii Moldova, care a fost plasată pe pagina web a instituției
78.	Eliminarea abuzului față de copii	1)Implementarea unor programe eficiente de sensibilizare a societății împotriva abuzului față de copii (inclusiv a exploatării sexuale, traficului de copii, aplicării violenței fizice și psihice)	2011-2014	MMPSF, ME, MC, MAI, CpDOM	Numărul de programe implementate, numărul de beneficiari	<p>Autoritățile responsabile nu au solicitat concursul Centrului pentru Drepturile Omului din Moldova în vederea realizării în comun a anumitor activități</p> <p>De sine stătător CpDOM a orgnizat următoarele activități: -seminarul "Prevenirea violenței împotriva femeilor și a copiilor. Aspecte juridice și sociale". (1 noiembrie 2012, Comrat),</p> <p>CpDOM a elaborat un studiu privind violența față de copii. Problema a fost mediatizată la 4 emisiuni derulate la Publika TV și Jurnal TV</p> <p>Un interviu cu avocatul parlamentar în ziarul "Trud".</p>
80.	Consolidarea și dezvoltarea capacităților instituționale în vederea protecției drepturilor copilului	6)Crearea, de către avocatul copilului, a Consiliului Copiilor – forum de discuții pentru copii, în vederea mobilizării copiilor, părinților și a comunității pentru promovarea și protecția drepturilor	2011-2012	CpDOM	Consiliul copiilor creat, numărul de beneficiari	<p>Realizat</p> <p>Consiliul copiilor creat în 19 centre raionale: Florești, Călărași, Șoldănești, Telenești, Strășeni, Fălești, Glodeni, Ialoveni, Hîncești, Cimișlia, Rezina, Dubăsari, Criuleni, Briceni, Edineț, Ocnîța, Dondușeni, Soroca, Sîngerei</p>

		copilului				
		7)Organizarea ședințelor periodice ale Consiliului Copiilor în raioanele republicii, implicând în dezbateri copiii, în vederea creării oportunităților pentru dialog și implicare	2011-2013	CpDOM	Numărul de ședințe organizate, numărul de beneficiari	<p>Nerealizat pe parcursul anului 2012 din lipsa resurselor financiare.</p> <p>Însă, la 1 iunie, cu ocazia zilei internaționale a copilului a fost organizată Conferința Națională cu genericul <i>Opinia copiilor contează!</i>, la care au participat 28 de copii din toate raioanele republicii. În cadrul Conferinței a fost lansat site-ul www.copiii.webs.md elaborat de angajații Serviciului Pentru Protecția Drepturilor Copilului al CpDOM. Acest site își propune să fie un forum de discuții la orice temă interesantă pentru copii, un loc unde ei își vor spune liber opinia privitor la problemele cu care se confruntă, unde vor fi tratați cu încredere, vor găsi susținere, sfaturi.</p>
		9)Editarea buletinului "Avocatul copilului" în vederea informării societății asupra activității avocatului copilului	2011-2014	CpDOM	Numărul de buletine editate, tirajul	Nerealizat din lipsa mijloacelor financiare
81.	Realizarea mecanismului național de monitorizare a	8)Deschiderea unei reprezentanțe a CpDOM în satul	2012-2013	CpDOM Cancelaria de Stat (Biroul pentru	Reprezentanță creată	Realizat La 17 octombrie a avut loc deschiderea reprezentanței

	respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană.	Varnița		reintegrare)		CpDOM în satul Varnița. Evenimentul s-a desfășurat în sediul Primăriei, în regim de lucru, în contextul zilei când s-au împlinit 15 ani de la adoptarea Legii cu privire la avocații parlamentari. La ședință au participat avocații parlamentari, șefii reprezentanțelor CpDOM, PNUD Moldova, primăriei Varnița, Judecătoria și Procuraturii raionale, oficiilor probațiune și Stare Civilă, comisarul orașului Bender, reprezentanți ai ONG-urilor care activează în zonă, asociației Promo-Lex și Amnesty International. Deschiderea reprezentanței a sporit accesul cetățenilor către avocații parlamentari, la promovarea drepturilor omului și instruirea juridică a populației.
82.	Ridicarea nivelului de pregătire profesională, culturală, morală și disciplinară a cetățenilor în domeniul drepturilor omului	4)Organizarea unei conferințe internaționale în contextul împlinirii a 5 ani de la crearea MNPT în Moldova	2012 august	CpDOM	Conferință desfășurată	Realizat 25 iulie 2012